AKBABA

Almanyada :
Doktor — Bir oğlunuz oldu...
Anne — Aman yavaş söyleyiniz doktor, duyarlarsa askere alırlar !..

AKBABA

PERŞEMBE GÜNLERİ ÇIKAR, SİYASİ, FİKİR, SANAT, MİZAH MECMUASI

SAHİBİ:

Yusuf Ziya ORTAÇ

İDAREHANE

İstanbul, Ankara caddesi, No. 47
Telefon: 22129

ABONE

Türkiyenin her tarafı için: Seneliği 1000, altı aylığı 500, üç aylığı 250 kuruş.

Yabancı memleketlere: Seneliği 2000, altı aylığı 1000, üç aylığı 500 kuruş.

31 ağustos, 1944, perşembe

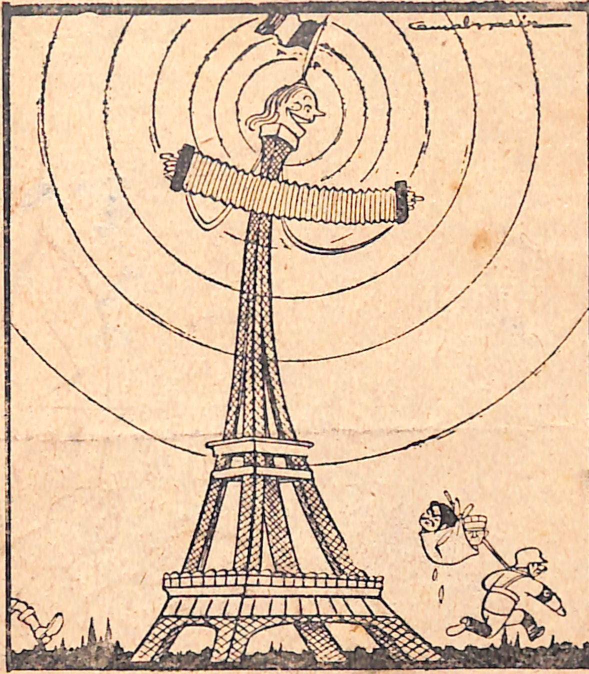
Sayı: 23

20 Kuruş

BİTLİS BAYİİMİZ

Bitlis bayiimiz Niyazi Yılmazın 2-8-944 de, babası Hasan Bapir'i kaybettiğini teessürle öğrendik. Çalışkan, zeki ve uyanık bir Türk genci olan Niyazi Yılmaza, Akbaba baş sağlığı diler.

HAFTANIN KARİKATÜRLERİ

Paris radyosunda yeni hava:
— "Adyö, mayn klâyne garder ofisye.."
— Cumhuriyet —

— Nerede avladın bu kefalları derede mi?
— Yo... Komşunun mutbağında. — Yeni adam —

— Pencere önünde oturup tabiat kitabını okuyacağına bir kitap al da oku!..
— Öyle amma bunda hiç olmazsa dil yanlışı tercüme hatası yok!.. - Yücel -

HER HAFTA

KARANLIKTA

Kaç haftadır, İstanbul, karanlığın büyük denizinde yüzüyor: Bahçelerin siyah yeşillik dalgaları içinde evler, apartmanlar, köşkler, ışıkları sönmüş birer gemi... Yolda, büyük seferlerden başı dönmüş seyyahlar gibi yalpalıya yalpalıya yürüyoruz.

Yıldızların altın salkımiyle üstümüze kapanmış gök çardağı altında geçen bu geceler!.. Ben bile, şu kırk yıllık gönlümle, karanlıkta büyüyen her ayak sesini bir kalb çarpıntısı gibi dinliyorum.

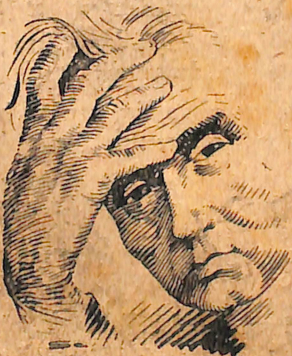
Yanımdan, dişlerinin beyaz ışığını maskelememiş genç çiftler geçiyor. Vücutlarından tüten yirmi baharın büyüsü ve gözlerinde yanıp sönen esrarlı ışıklarla ürperiyorum!

Kahkahalarda, kelimelerde ve nefeslerde bir vuslat ânının baygınlığı var.

Rüzgârın hışırdattığı yapraklar gecenin koridorunda sürüklenen bir gelin eteği...

Bu karanlıkların ne doğuracağını ümitle bekliyelim. Atalarımız: "Geceler gebedir„ demiş!

Yusuf Ziya ORTAÇ

— Iyi ki Allah Japonları sarı ırktan yaratmış..
— Evet... Korkudan ne kadar sarardığımız belli olmuyor!

Küçük Balkanlıya!

Gece gündüz çekerek votkayı çekmektedir of:
Yıkılan Sofyada kaç bağrıyanık Bağrıyanof!

Koyunun postunu kurtarmalıdır önce çoban,
Yoksa bir anda gider eldeki gaydayla oban!

Açmasın gülleri rüyalarının hep kanlı,
Mâlihulya yetişir!... Uslu otur Balkanlı!

AKBABA

OLAYLAR ALAYALR

Topyekûn harp!

Harp kaideleri değişti. Almanlar, Rusyaya hücum ettikleri vakit durmadan düşman kuvvetlerini çembere alıyorlar, teslim olmalarını istiyorlardı. Ruslar teslim olmayınca:

— Bunlar, diyorlardı, harp etmesini bilmiyorlar.

Nazariye olarak Almanlar haklı idi. Fakat sonraları, onlar da bu sistemi kabule mecbur oldular. Stalingradda çevrildikleri halde teslim olmadılar, öldüler.

Ve böylece, yeni kaide kökleşti: Sokak sokak, ev ev döğüşme.

Varşovada vatanseverlerin başkumandanı General Bor, bir resmî tebliğde Alman kuvvetlerinin şiddetli bir topçu barajı ile taarruza geçtiklerini ve bir mahalledeki bin evden ancak bir kaçının sağlam kaldığını söylüyor. Değişen kaidenin devam ettiğine yeni bir misal.

Harp, harp olmaktan çıktı. Mahalle kavgasına döndü. Eskiden harbi, askerler yapardı, şimdi siviller yapıyor.

Sanat eserleri!

"Kendilerinden hiç bir hâtıra kalmadan nice imparatorlar ve prensler gelip geçtiler. Fâni olan her güzel geçer. Fakat güzel bir sanat eseri, hayır!,,

Bu sözler Leonardo da Vinci'nindir. Onun ve Mussolininin vatanı olan İtalyada bugün faşizm ve yüzlerce şehir mahvolmuştur. Daha üç gün evvel oradan gelen bir yolcuya harbin İtalyadaki tesirlerini sordum:

— Döğüşülen bütün sahada, dedi, harap olmamış tek bir şeye rastlayamazsınız. Şayet ayakta bir bina görebilirseniz, o, bir iskeletten ibarettir. İçinde bir şey yoktur.

Bu mükâleme bir sofra başında oluyordu. Biraz sonra yolcu garsonu çağırdı. Bardağı işaret ederek:

— Kenarı kırık, dedi, bir başkasını getir!

— Peki san'at eserleri ne oldu?

— İmkân nisbetinde kurtarıldı. Romanın bombardımanında olduğu gibi, Floransa ve daha diğer san'at merkezlerinde yapılması icap eden bombardımanlara hazırlıklarda, tayyarecilerin ellerine san'at kıymeti olan binaları tayin eden haritalar veriliyor, ve buralara dokunmamaları bildiriliyordu. Buna rağmen...

Buna rağmen, san'ata karşı gösterilen bu alâka, ne de olsa ümit vericidir!

Vişi

Fransız vatanseverleri "Vişi" yi işgal ettiler. Oradaki gölge hükûmet de böylece kaybolup gitti.

Vişi'nin parlak zamanlarında orada bulunan bir Türk diplomatı Peten'in oynadığı rolü bizim mütareke devresindeki sultanımızın rolüne kıyas ederek Mareşale Abdül Peten diye ad takmıştı. Ve Vişi'ye de Çişi derdi!

Parisin sükutu!

Çoktan görmediğim bir dost kendisine okuması için verdiğim ve mevcudiyetini bile unuttuğum bir kitabımı getirdi. Baktım, İlya Ehrenburg'un "Parisin sukutu" adını taşıyan eseri.

Bu tesadüf garipti. Dostuma teşekkür ederken, kitabı geri vermeği nasıl hatırladığını sordum:

— Paristen!... dedi, her şey aslına rücu ederken ben de senin malını getirdim.

Dikenler Çiçekler

Karın güzelse yüzünü sev, çirkinse gülüşünü sev, gülmüyorsa ciddiyetini sev!

Arabayı çeken at, bahşişi alan arabacıdır!

İnsan, sevdiği elden gidince, elde kalanı sevmeğe çalışmalıdır!

Hasta olduğunuz zaman az ilâç kullanınız: hem hastalık, hem ilâç, buna insan vücudu kolay kolay tahammül etmez!

Asıl âşık: "Seni delicesine seviyorum!" diyen değil, "Seni, evlenecek kadar seviyorum!,, diyendir.

Çocuklarınıza karşı aklınızı kullanınız. Fayda etmezse kalbinizi kullanınız!

Bu harbin galibi

Bu harbin hakikî galibi aranılacak olursa, bunun "ödünç verme ve kiralama,, kanunu olduğunu söyliyebiliriz.

İngilizler 29 Mayıs 1940 da Dünkerkden 335000 kişi kurtardıkları vakit, bunların ellerinde silâh namına bir şey kalmamıştı. İngilterede hemen hemen silâh da yoktu.

Çörçil Amerikadan silâh istedi. İlk parti İngiltereye 23 Haziranda, yâni Dünkerk'ten bir ay sonra ve Fransanın teslim oluşundan altı gün sonra gelebildi ve İngilizler, ancak o zaman, karşı sahilde tereddüt eden Almanlara karşı müdafaa tertibatı alabildiler. Bütün bu yardıma rağmen, o esnada koca İngilterede tanklara karşı koyabilecek 900 top ve 80000 mitralyöz vardı.

Bu yardım, silâhların İngiltereye satılması ile kabil olmuştu. Fakat ne İngiltere, ne de diğer harp eden Müttefik devletler, Amerikadan para ile silâh almakta uzun müddet devam edemezlerdi.

O zaman, Ruzvelt "ödünç verme ve kiralama" kanununu ortaya attı.

Ödünç verme ve kiralama kanunu nedir? Bu kanun mucibince Amerika kendi emniyeti ve menfaatleri için lüzumlu gördüğü herkesi, muazzam sanayiinden istifadelendirebilir. Sonra, tehlike geçince efendice hesap görülecektir.

Geçen harpte Amerika, Avrupa devletlerine borç olarak malzeme vermişti. Harp bitince bu devletler borçlarını ödeyemedi. Paraları olmadığından değil, dövizleri yoktu. Borçlu bir kimse, çalışır, borcunu öder. Amerikalılara dolar verebilmek için oraya ihracat yapıp dolar elde etmek lâzımdı. Lâkin gümrük duvarları ihracata mâni oluyordu. Amerika kendi kendine yetiyordu. Borçlar ödenemedi.

Ödünç verme ve kira kanunu bu müşkülü ortadan kaldırmıştır. Şimdi Amerika devleti, menfaatlerine lâzım olduğuna hükmettiği şeyleri kendisi satın alıyor ve onlara kendi paraları ile kiralıyor, ödünç veriyor.

Bu kanun 11 Mart 1941 de tatbik sahasına kondu. Bu tarih Müttefiklerin harbi kazanmak yoluna girdikleri tarihtir.

Bir Türk Artisti

Hollywood'da Meşhur Amerikalı Romancı Pearl S. Buck'un "Ejder Tohumu" nu çeviriyor!

Pearl S. Buck'ın, modern Çin hakkında yazdığı "Ejder Tohumu" isimli acıklı eserinin filme alınması, Birleşik Devletler film sanayiinin, Japon istilâcılarına karşı kahramanca mukavemet eden Çin halkına bir hediyesidir. Bu filmin tamamen hakikate uygun olmasını ve Çin halkı ile askerlerinin hür bir dünyaya kavuşmak gayesi ile nasıl bütün bir tarih boyunca hizmetler gördüklerini, her sahnede aşikâr kılmağı temin için, Hollyvood çok nadir olarak bu kadar fazla güçlükleri göze almıştır.

Kitabın filme alınışı esnasında, teknisyenler büyük bir ihtimam ile Çin manzaralarının en canlı çizgilerini almışlardır. Mevzu bir Çin çiftliğinde geçtiğinden, cenubî Kaliforniyanın Hollivud civarındaki 40 hektarlık bir vâdi tıpkı böyle bir çiftlik haline sokulmuştur. Bir sahnenin çevrilişinden altı ay evvel Amerikan topraklarına muhayyel bir Çin manzarası verebilmek için, beş muazzam traktör durmadan toprakları savurmuştur. Bu faaliyetlere başlamadan evvel de stüdyo ressamları hazırlanan manzaranın hakikate tamamen uygun olabilmesini temin için, bir sürü fotoğraf resimlerini tetkik ederek beş yüzden fazla plân vücuda getirmişlerdir.

Tıpkı Miss Buck'ın romanında anlattığı gibi küçücük kulübelerden muazzam binalara kadar, tam yirmi Çinli evi inşa edilmiş ve bunların civarında dört Çin tepesi vücuda getirilmiş ve tarlalar dolusu pirinç, mısır ekilmiştir.

1937 yılından bugüne kadarki devrede cereyan eden hâdiseleri ihtiva eden Ejder Tohumu romanı filme alınırken, dört mevsimin senaryosunu da ayrı ayrı hazırlamak icabetmektedir. Kış sahneleri için, düzünelerle vantilâtör ve arabalar dolusu sun'î kar kullanmak lâzım gelmektedir. Ayrıca bazı sahnelerde de kum fırtınaları vücuda getirilecektir. Ağaçlar ve fidanlar mevsimine göre ya yapraklı yahut ta yapraksız olarak görülecektir. Artistlerin makyaj yapabilmeleri, icabeden giyim eşyalarını muhafaza, yemek mahalli, ve hastalananlar ile hastabakıcılar için, sahanın dışına yedi tane muazzam sirk çadırı kurulmuştur.

Birleşik Devletler artistlerinden olan Katherine Hepburn bu filimde Jade rolündedir. Genç bir Çinli olan Jade yine genç bir Çinlinin karısıdır.

Bir hicret sahnesi: Önde Türk artisti Turhan.

Katherine Hepburn rolü hakkında şunları söylemektedir:

— Jade rolü uzun olmamakla beraber, şimdiye kadar canlandırdığım bütün karakterlerin en enteresanıdır. Bundan dolayı filmin çevrilmesini büyük bir arzu ve heyecanla bakliyorum. Çinliler bu harpte bütün diğer milletlerden daha uzun bir zamandanberi savaşmaktadırlar. Muhakkak ki hiç kimse onların katlanmış olduğu kadar ıstıraba katlanmamıştır. Demokrat Çinliler Amerikalılara çok benzemekle beraber, biz onların bütün hususiyetlerini daha tam mânasiyle bilmiyoruz. Tahsilli, münevver ve pek zeki olan Jade hareketleriyle bütün hür ve yüksek idealli Çin kadınlarının neler hissettiklerini mükemmel surette ifade etmektedir.

Diğer artistler de filme millî bir cereyan vermektedirler. Bunlar: Walter Huston ve Alina Macmahon namında iki Amerikalı; Turhan Bey namında bir Türk, aslen Çinli olan Amerikalı artist Key Luke ile 1,000 den fazla aslen Çinli ve Filipinli olan artistlerdir.

Senelerce Çinde yaşamış olan Aline Macmahon'a filimde Huston'un karısı rolü verilince, artist hayatının mühim gayelerinden birine ulaşmış olduğunu itiraf etmiştir. Şanghay'ın dışında ufak bir kasaba olan Kading de, Çinli bir çiftçi ile karısının yanında aylarca misafir kalan Miss Macmahon, bunlarla çok iyi arkadaş olmuştur. Artist son zamanlarda bu iki arkadaşının öldürüldüğünü ve kasabalarının hiç acınmadan harabeye çevrildiğini haber alarak büyük bir teessür duymuştur.

Miss Macmahon şunları söylemektedir:

— O iyi kalbli Çinli aile ve onların ölümü, bütün kasabanın yakılışı, bana bu filmin hakikî hayattan alınmış oluşunu daha iyi anlamağa çok yardım etti. Rolümü her oynayışımda, gözümün önünde onların hayali canlanıyor!

— Ne enfes kadın...
— Karikatürist misiniz ?
— Hayır... Modern ressamım!

Kambiyo müdürü bay!

Kıbrıs bayiimizden gelen parayı alabilmek için arasıra kambiyo müdürlüğüne işimiz düşer ve epeyce zahmet çekeriz.

Bu sefer de böyle oldu: 22 ağustosta müracaat ettik. Elimize bir numara verdiler ve:

— Yirmi dört ağustosta gelin, dediler.

Yirmi dört ağustosta gittik. Sayın memr, iki kesin ve keskin kelime ile cevap verdi:

— Yarın gelin!

Telefonu açtık ve muhterem kambiyo müdürü baya rica ettik:

— Beyefendi Hazretleri, böyle böyle oldu. Yarın müracaat ettiğimiz zaman "öbürgün gel!" cevabını alabiliriz. Müsaade buyurursanız numarayı arzedeyim de lâzım gelenlere emir buyurunuz?

Meğer kambiyo müdürü bay ne hiddetli, ne azametli bir zat imiş. Bu ricamız karşısında birdenbire celâlleniverdi:

— Numarayı, yarın alamazsanız söylersiniz!

— Hayır sayın bay, dedik. Biz, bugün alamadığımız için şikâyet ediyoruz!

— Olabilir, dedi. Bugün alamayabilirsiniz.. Bunda gayri tabiî bir şey yok!

— Peki, yarın da alamazsak?

— Olamaz!

Ve telefonu hiddetle kapadı.

Olamazmış!

İlâhi sayın bayım!.. Sanki şu kambiyo idaresinde neler, neler, neler olduğunu gazetelerde resimleriyle görmemiş, tafsilâtiyle okumamışız gibi!

GAZETELERDEN

Akşam :

Mefkûre niçin battı ?

Akbaba :

Birader, bu zamanda bin türlü mefkûre var. Batan hangisidir? Rengini söyle de ona göre cevap verelim!

●

Son Posta :

Bekâr deresinin yolları tamir edilecek!

Akbaba : İnşallâh... Üzerinde gelin arabalarının geçebilmesi için evvelâ yolun tamiri lâzım!

●

Vakit :

Kavak yeli : Zeki Meset Alsan.

Akbaba :

Aman üstad, ak saçlarınızda nihayet bu fırtına da mı esecekti ?..

●

Cumhuriyet :

Bulgaristandan çıkan sesler!

Akbaba :

Toplanup ehl-i havâ her biri bir s..z çalar,
Çelebi böyle olur Sofyada konser dediğin!

●

Birlik :

Rakamları konuşturuyoruz!

Akbaba :

Ayol elinde böyle marifetin var da ne duruyorsun ?.. Bu gün rakamları, yarın dilsizleri, öbürgün kalemleri... hattâ ördekleri, tavukları, hindileri konuşturup Zati Sungur gibi para kazan!

●

Tasviriefkâr :

Serseri çocuklar ne olacak ?

Akbaba :

Eğer sinema yıldızlarından birine benziyorsa, zengin bir eve damad, değilse hapishaneye misafir!

●

Cumhuriyet :

Sabun satışı niçin artıyor.

Akbaba :

Kirli çamaşırları temizlemek için olacak!

AKBABA

Meşhedi Balıkçı!

Dostum Meşhedi Cafer, o sene, Kalamışta oturduğum eve sık sık misafir gelirdi.

Akşamları, onunla birlikte, öteye beriye gezmeğe giderdik. Fakat, en birinci zevkimiz, sabahları gayet erken kalkıp, sandalla balığa çıkmaktı.

Zevkimiz, dedim.. Lâkin bu tâbir tamamiyle doğru değildir. Zira Meşhedi, eline olta almaz, sade sandalın içinde oturup, daima yanında taşıdığı nargilesini içerek bizi seyrederdi.

Sandalcımız, Karabet isminde, pişkin, denizcilikte mahir, hoşsohbet bir Ermeni idi. Hemen her defasında, Meşhedi ile inceden inceye alay eder, ona takılır, ayrıca bir zevk de o yüzden temin ederdi.

Bir gün, yine böyle Caddebostanı kıyılarında mercan avlıyorduk. Balığın bol bir günüydü. Her olta atışta, iri iri balıklar çekiyorduk. Karabet pürneş'e idi; ve her mercanda:

— Hay maşallah!. Dibini sevdiğimin denizi!. Madensin nesin?. Şu balığa bak. Kuzudur, nübarek!

Diye sevincini belirtiyordu.

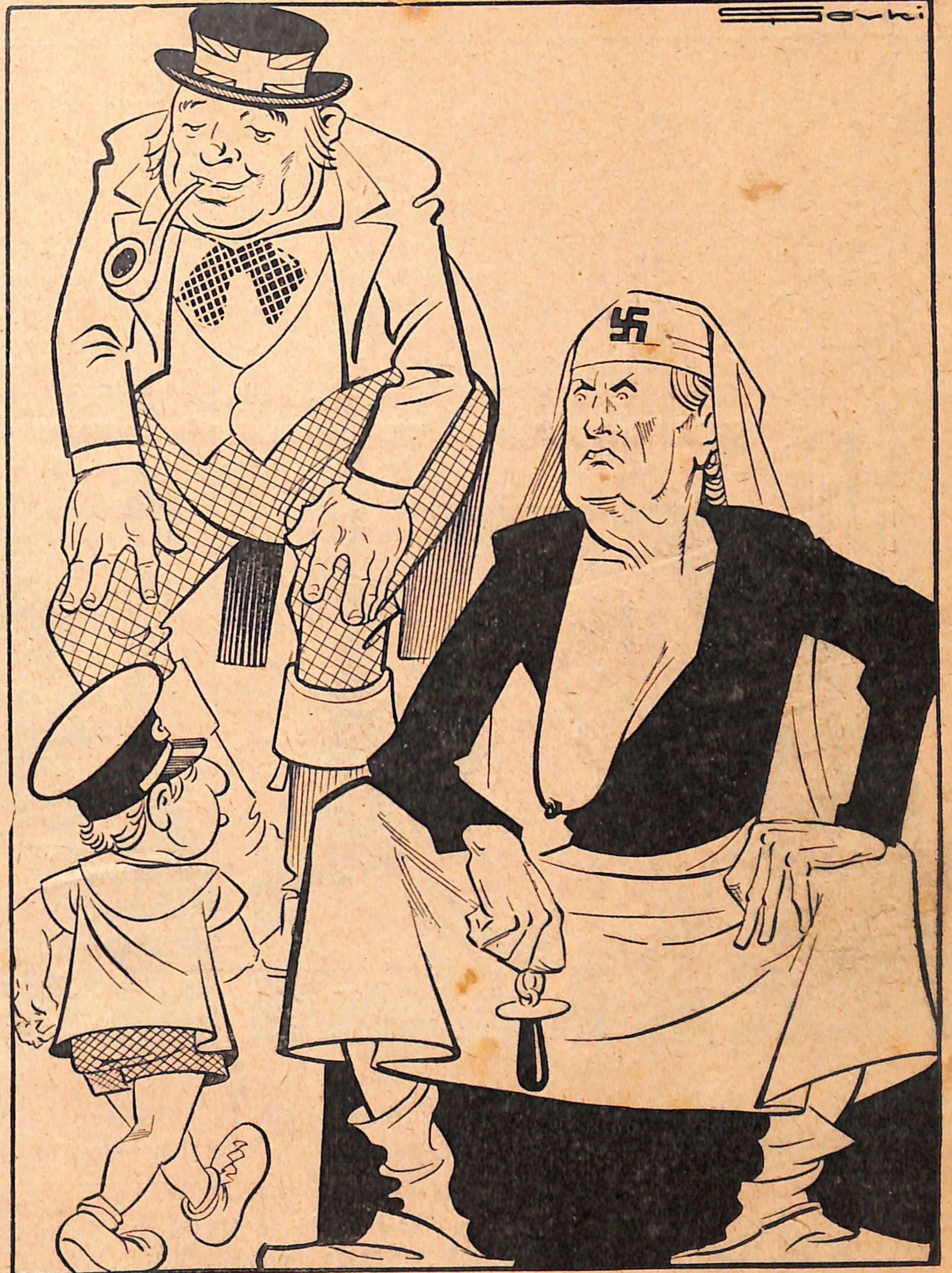

Çam yangınları!

Sağdaki çam — Ah kardeş, ah... Şu gençlerin ateşi, yalnız kendilerini değil, bizleri de yakıp kül ediyor...

Soldaki çam — Hele geceleri ışıklar karartıldıktan sonra...

Bulgaristan teslim oluyor!

Alman dadı — Emzirdim, büyüttüm, bu boya getirdim... Artık iliğim dermanım kesildi.. Terbiyenle yeni mürebbin meşgul olsun!

Bir aralık, Meşhediye sordu:

— Hacı! Sizin taraflarda böyle kıyak balık vardır?

Meşhedi gayet sakin, şu cevabı verdi:

— Men beyle balih tutmahlığa tenezzül itmezem.

— Etme, gözünü seveyim. Ya ne çeşit tutarsın?

— Men beyüh balıhlar dutirem. Hemmin çok tutmişem!..

— Nerede bu?

— Bizim Azer diyarında.. Hazer denizinde...

— Etme babacığım!. Kırk senedir bu zenaatı edoorum.. Böyle bir yer ki deorsun işitmemişim.

— Özümden gûş idesen!

— Haydi, öyle olsun!. Velâkin, fikrime geloor ki benim tuttuğum kadar beyük balık tutmamışındır deyi!

— Çoh beyüğünü dutmişem!.

— Olmaz!. Olamaz!.

Meşhedi sinirlenmişti. Marpucu elinden düşürdü, papağını bir vuruşta arkaya yasladı, bağırdı:

— Men özüne deyirem kin dutmişem!.

— Nasıl olur, zo?.. Ben balina bilem tutmuşum.. Ağnoorsun?.

Bu sefer, Meşhedi bir kahkaha salıverdi:

— Hay peder suhte!. Men balina balığını, yem diye gullanmışem!..

Ercüment Ekrem Talû

Son Dört Ayın

Haziranda : Ordularımız, pilân mucibince, yeni müdafaa hatlarına çekildiler!

Temmuzda : Ordularımız, pilân mucibince, yeni müdafaa hatlarına çekildiler!

DAL

Raif, Şevkiye rastgeldiği vakit ilk sözü şu oldu:

— Allah versin, bugünlerde adamakıllı yükünü tuttun, şöyle yağlıca bir davanın belini kıvırdın galiba.. Demin hanıma tesadüf ettim. E.. hani tayyörünün yakasındaki dal iğne su içinde ben diyeyim bin beş yüz.. Sen de iki bin.. Şimdiye kadar görmemiştim.. Her halde yeni almış olacaksın..

Şevki gülerek başını salladı:

— Azizim, dedi, o dal iğneye bir kucak parayı karımın elâ gözleri için mi verdim sanıyorsun.. Mecbur oldum, mecbur.. Yoksa yuvamız bozuluyor, evimiz yıkılıyordu..

— Aman anlat yahu.. Dertlisin desene!..

— Sorma birader, bundan yirmi gün kadar evveldi. Sabah sabah yazıhaneye bir hanım geldi.. Şık mı şık, güzel mi güzel.. Şahane bir boy.. Sarı lepiska saçlar.. İri yeşil gözler. Zavallının yüreği pek de yanıkmış.. Bir taraftan anlattı, bir taraftan ağladı: Kocası çapkın, hayırsız, kaba saba adamın biriymiş.. Kendisini bırakıp bilmem hangi kadının peşine takılmış, gitmiş.. Ayrılacakmış.. Beni vekil tutmak istiyormuş!.. Tabiî derhal kabul ettim.. Fakat o anda öyle coşkun, öyle sinirli idi ki bana davaya esas olacak tafsilâtın hepsini veremedi.. "Cuma akşamı, dedi, Yeşilköydeki bendehaneye teşrif edin, hem birlikte birer fincan çay içeriz, hem de uzun uzadıya konuşuruz!„ Hiç, böyle bir fırsat kaçırılır mı? Cuma günü öğleyin ortağım Remziye meseleyi açtım:

— Kuzum, dedim, eve uğra, işi idare ediver.. Büyükderedeki cinayete ait bazı mühim izler ele geçirdiğimi, onların aslını, esasını meydana çıkarmak için oraya gittiğimi söyle.. Şayet gece de gelemiyecek olursam merak etmesinler!..

Hemen trene atladım. Doğru Yeşilköye!.. Tafsilât falan derken hanımefendi ile konuşmamız epeyce uzadı.. Ortalık karardı.. Beraber bir iki lokma bir şey yemeğe kalkıştık.. Kar şılıklı bir kaç kadeh de çakıştırdık.. Oldu mu, saat on bir.. Ne tren var, ne de taksi!. Ama, isabet de oldu. Köşkte sabahladım.. Lâkin, bir taraftan evde kopacak gürültüyü düşündükçe keyfim kaçıyor, yüreğim ağzıma geliyordu.

Neyse altı buçuk trenine bindim.. Sekize çeyrek kala eve döndüm.. Aman, bire.. Bu sefer bizim hanım ortada yok.. Hizmetçi:

— Hanımefendi, dedi, dün gece geç vakit meraktan deli gibi sokağa fırladı. Galiba Remzi beylere gitti..

Eyvah.. Demek Remzi, bize uğramak şöyle dursun, haber bile göndermemişti. Fakat madem ki hanım oraya gitmiş, her halde iş düzelmiştir..

Gel taksi!. Çabuk, Nişantaşına!

Remzinin karısı beni telâş ve heyecan içinde karşıladı:

Harp Pilânçosu:

Ağustosta : Ordularımız, pilân mucibince, yeni müdafaa hatlarına çekildiler !

Eylülde : ? !..

İĞNE

— Neredesiniz ayol, dedi, zavallı Makbulecik yukarıda baygın, perişan yatıyor.. Şu yaptığınızı beğendiniz mi, Allah aşkına!

Merdivenleri çıktık. Bütün cesaret ve ciddiyetimi topladım. Remziye verdiğim talimata uygun bir tarzda Büyükdere cinayeti tahkikatını papağan gibi tekrarladım.

O zaman Remzinin karısı bir anda yüzünü buruşturup gözlerini açarak:

— Bizimki ile beraber değil miydiniz?

Diye bir sual sormaz mı? Allah müstahakını versin herif.. Kendini rezil, kepaze ettiğin gibi benim de mahvıma yürüdün.. Tabiî ne cevap vereceğimi şaşırdım. Kekeledim:

— Şey.. Evet.. Yâni.. Hayır!.

— O da sizden yarım saat evvel geldi. Büyükdere tahkikatı tekerlemesini yumurtladı. Zıbardı yatıyor!!..

Ah.. Alçak, mendebur.. Sıvışacak, hovardalığa gidecek, başka bir gece bulamadın mı.. Haydi mecbur oldun, diyelim, bari iki tarafa da uğra, yalan yanlış bir şeyler söyle de karıları kandır.. Ortalığı berbat etme.. Sabahlevin senin ne haltlar karıştırdığını ben ne bileyim.. "Beraberdik!" desem "niye birlikte gelmediniz?„ suali hazır.. Velhasıl, senin anlayacağın azizim, müşkül berbat bir vaziyet!

Remzinin karısı açtı ağzını, yumdu gözünü:

— Sizi reziller, sizi kepazeler sizi.. Kimbilir geceyi hangi fena kadınların yanlarında geçirdiniz.. Bize de martavalları yutturmak istediniz. Ama, Allah şaşırttı, diliniz sürçtü, foyayı meydana verdiniz!

Remzi de uyandı. Dördümüz birbirimize girdik. Bazı operetlerdeki gibi hem komik, hem feci bir sahne tam yarım saat sürdü. Nihayet güç halle kavgayı yatıştırabildik. İkimiz de karılarımızla sulh olmuştuk, ben, işte o gördüğün dal iğnevi almak, Remzi de firuze taşlı bir yüzük hediye etmek şartiyle.. Fakat, ben kendi hesabıma şu sıkıntılı zamanda bile böyle bir iki bin liralık anî bir masrafa girdiğime yanmıyorum.. Yeşilköyde geçirdiğim gece doğrusu değerdi.. Ha.. Zevce olarak Makbule de bulunur kadın değildir, onu da kaçırmak istemem.. Eşi güç ele geçer uysal bir ev kadınıdır, doğrusu!..

***

Makbule hanım da o gün çaya davet ettiği arkadaşlarına dal iğne hikâyesini anlatırken:

— Ne yapayım, diyordu, erkeklerle başa çıkmak kabil değil.. Nasıl olsa bize külâh giydiriyorlar.. İyisi mi, biz de onların arasıra böyle falsolu zamanlarından istifade çaresine bakmalıyız.. Ayıp değil, geçim dünyası bu!..

KARGA

Kimin için ?

Karartma işi başlıyalı insan yemeği yer yemez yatmak mecburiyetinde kalıyor. Sabahleyin erkenden uyanıyor. Onun için hemen her gün tüfeği sırtıma vuruyor, köpeği yanıma alıyor ava gidiyorum. Geçen akşam biraz ihtiyat fişek alayım dedim. Silâhçı dükkânından içeriye girer girmez istediğimi söylemeğe vakit kalmadan köşedeki camekânın önünde geçen bir pazarlık dikkatimi çekti. Karakaşlı, karagözlü, beyaz yuvarlak yüzlü, endamı kusursuz, iyice giyinmiş genç bir kadın elindeki sedef saplı küçük bir tabancayı evire çevire muayene edip duruyordu.

Tezgâhtara kayıtsızca:

— Biraz saçma, bir iki av fişeği!

Dedim ama, zihnim hep ilerdeki kadınla meşguldü. İşim bitti. Parayı verip çıkmam icab ettiği halde bir türlü ayaklarım kapıya doğru yürümüyordu.

Nihayet, kadın tabancayı alıp çantasına yerleştirdi. Tezgâhtarın ayrıca paket yapıp bağladığı bir kutu kurşunu da ilmik yerinden parmağına taktı. Benden evvel gişeye koştu. Bir tomar kâğıt para bıraktı. Hızla sokağa fırladı. Biraz evvel nekadar ağır davranıyor idiysem, bu sefer o derece telâş ettim. Kadının arkasından sanki onunla yarışa çıkmışım gibi dışarıya atıldım. Köprüye, Sirkeciye, Sultanhamamına giden yollarda evine dönmekte gecikmiş kadınlı erkekli bir çok insanlar ayrı ayrı istikametlerde hızlı hızlı yürüyorlardı.

— Altları yüksek ama, acaba sağlam mı ?...
— A, şer bayan, şimdi herkesin gözü yüksekte... Sağlam ayakkabı arayan yok ki !...

— Küçüğü mü soruyorsun ?.. Güzel bir bahar gecesiydi. Denizde mehtabı seyrederken mechul bir delikanlı kulağıma aşk cümleleri fısıldayıvermişti !

Genç kadının izini kaybetmemek için gözlerime her zamankinden fazla bir kuvvet vermeğe çalışıyordum. Zihnim, acaip bazı düşüncelerle dolu idi.

Bir facianın ilk teşebbüs sahnelerine şahit olduğuma hiç şüphem kalmamıştı. O zarif ve güzel kadının böyle telâş ve heyecan içinde alelâcele silâh tedarik etmeğe kalkışması, ya kendisini aldatan kocasını, ya rakibesini öldürmek, yahut da intihar etmekten başka bir niyete hamlolunabilir miydi?

İyi kalbli bir insan sıfatile muhakkak bu cinayetin önüne geçmem lâzımdı. Yarın, gazetelerde o kanlı vak'ayı bütün tafsilâtile okuyup ebedî bir vicdan azabı çekmeğe mahkûm olmaktansa, şimdiden bazı tehlikeleri göze alarak faaliyete geçmek benim için bir borçtu.

Fakat nasıl?

Sultanhamamını geçmiş, Fincancılar yokuşuna sapmıştık. Ya şimdi Küçükpazar taraflarındaki sokaklardan birine girip herhangi bir evin kapısını çalıverirse.. Demindenberi kafamda kurduğum hayırlı plân altüst olacaktı.

Çok şükür, korktuğum başıma gelmedi. Genç kadın, Süleymaniyeye doğru dik ve tenha yokuşa kendini verdi.

Burada, onu korkutmadan yavaş yavaş ilerlemeğe, aramızdaki mesafeyi kısaltmaya başladım. Biraz daha yanına yaklaşabilsem, söyliyeceklerimi işitmesi kolay olacaktı. Lâkin, damdan düşer gibi:

— Affedersiniz, küçük hanım, o tabancayı niçin satın aldınız?

Diye aptalca bir sual soramazdım.

— Sizin üstünüze ne vazife?

Tarzında aksi bir cevap vermesi ihtimali pek kuvvetliydi. O halde... Evet, o halde, ona ilk görüşte âşık olmuşum gibi bir tavır takınmak daha münasipti. Bu suretle, belki yaralı kalbine de bir teselli pansuma-

nı yapmış olurdum. İhtimal, kadın, hıyanet eden kocasına bir rovelver namlusu çevirmektense, onun kullandığı silâhla karşılık vermeği daha uygun bulurdu.

Genç kadını kuşkulandırmamaya çok dikkat ettiğim halde yazık ki, takip edildiğini fark etmesine mâni olamamıştım. İkide bir başını döndürüyor, ürkek ve çekingen nazarlarla arkasına bakıyordu.

Dikkat ettim. Kadın evvelce tahmin ettiğimden güzel!

Hem onu kanlı bir hâdiseye karışmaktan alıkoyar, hem de kendime hoş bir aşk macerası yaratırsam, daha enfes değil mi?

Artık adımlarımızı yanyana atıyor gibiydik. Kendisine o kadar yaklaşmıştım.

— Küçük Hanım!..

Dedim. Sesim, cesaretsizlikten titriyordu. Hiç cevap vermedi. Yalnız yine dönüp yüzüme baktı. Lâkin, bu seferki bakışta gözlerinin ifadesi tatlı ve çekici değil, ters ve paylayıcı idi. Bu tavrı takınmakta da hiç şüphesiz haklıydı. Çünkü bir sokak kadını bile böyle bir teşebbüsü hemen muvafakat ve tevekkülle karşılamazdı. Onun için cesaretim kırılmadı. Bereket versin ortalık hem loş, hem de tenha idi. Tabiî hiç bir tarafta ışık yoktu.

— Affedersiniz, hanımefendi, diye tekrar söze başladım, şimdiye kadar kimseye bu türlü küstahlık yapmış, sokakta lâkırdı atmış değilim.. Fakat sizin güzelliğiniz ve cazibeniz..

Ağır ağır sağ taraftaki yıkık duvarın yanına doğru çekildi ve birden:

— Siz bana baksanıza, dedi, ben sizin bildiğiniz kadınlardan değilim!

— Biliyorum, küçük hanımcığım, fakat, bendenizi mazur görünüz..

— Fakat makat tanımam.. Mazur görmekten filân da anlamam..

Baktım, eli çantasına gitmiş,

Yiyenlere : Afiyet olsun !

Dipsiz kile, boş ambar !

tabancanın sedef sapı gözükmüştü. Erkek elinde boşken bile insanın gözbebeklerine mezar ve ölüm hayalleri çizen bu silâh, kadın elinde beni bir toplu iğne kadar bile korkutmadı.

Mademki hazırladığım plânla maksadıma erememiştim. Artık soğukkanlılıkla meseleyi açığa vurmaktan başka çare yoktu. Hem de küçük tabancanın ortaya çıkmış olması buna çok iyi bir vesile teşkil edecekti.

— Küçük Hanım, dedim, ahbaplık etmeğe kalkışmaktan asıl gayem, şimdi şu bana çevirmiş olduğunuz silâhı niçin ve kimin için satın aldığınızı sormaktı. Çünkü yakın bir facianın önüne geçmek, onun olacağını şimdiden hissetmiş bulunan benim üzerime bir insaniyet borcudur. Rica ederim, şu tabancayı ne maksatla, satın aldınız? Bana onu söyleyin kâfi.. Niçin ve kimin için?

Genç kadının yüzü birdenbire sakinleşti: Dudaklarının kenarlarında gülümseme müjdecileri belirdi. Silâhı tekrar çantasına koydu ve gayet tabiî bir sesle cevap verdi:

— Neyi merak ettiğinizi anlar gibi oluyorum.. Fakat telâşınız boşuna.. Hıyanet eden bir kocam, bir âşığım yok.. Henüz hayattan da bıkmadım ki canıma kıymak teşebbüsüne girişeyim.. Ben iş sahibi bir kadınım.. Her akşam evime böyle geç dönüyorum.

Tramvaylar kalabalık olduğu için binemiyorum, yaya yürümek mecburiyetinde kalıyorum.. Yolum da uzak, ta Edirnekapıda oturuyorum. Oraya gidinceye kadar etraf tamamile kararıyor.. Karartma işi malûm.. Hiç bir taraftan ışık sızmıyor..

Aşağı yukarı her gece peşime bir yaver takılıyor.. Ellerinden güç kurtuluyorum.

Şimdi, işin aslına erdiniz mi Beyim! Bu tabanca sizin ve sizin gibiler için!..

Ahmet Hidayet Reel

Resim Sevgilisi

Betty Grable, Amerika ordusunun resim sevgilisidir. Her kışlada binlerce resmi duvarları süsleyen güzel yıldız, yalnız bir askerî kampa 54000 fotoğraf imzalayıp göndermiş.

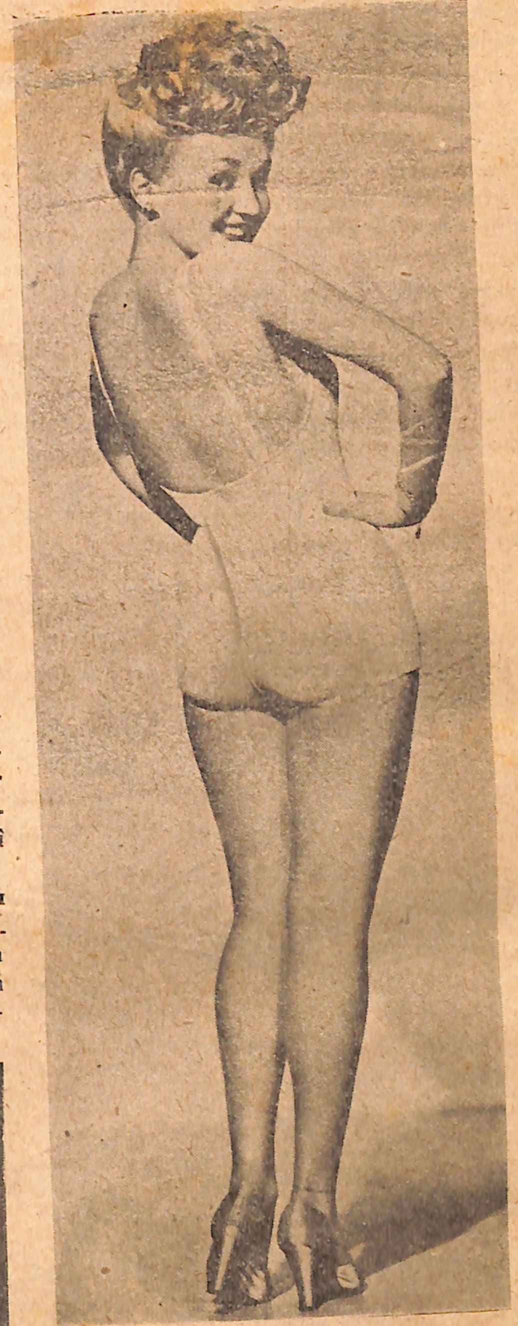
Hollywood'un güzel yıldızı Betty Grable, askerler arasında en fazla rağbet gören artisttir. Harbin başlayışından beri, en çoğu orduya olmak şartiyle, tam bir milyon resmi dağılmıştır.

Betty Grable'ın resimleri, şimalin buzlu kısımlarından, Cenup Pasifiğe kadar sıralanmış ne kadar asker kulübesi veya barakası varsa, hepsinin duvarlarını süslemektedir. Bir geminin, sefere çıkarken onun fotoğrafını taşımamasına hemen hiç rastlanmamıştır. Mamafih, resim isteyen bu binlerce insanın arzusunu yapmak Betty Grable'ın bir hayli yorulmasına sebep olmuştur.

Asker ve bahriyeliler mütemadiyen kendisine olan hayranlıklarını izhar etmişlerdir. İngiliz hava kuvvetlerinden bir eskadron onun ismini taşımaktadır. Artistlerden bu şerefe nail olan yegâne yıldız Betty Grable'dır. Avcı uçaklarının pilotları kendisine "Gönüllü Kumandan" lâkabını takmışlardır. Askerî kamplarda alaylar kendisini mütemadiyen 'Resmî Sevgili" olarak seçmektedirler. Betty Grable bu bakımdan Hollywood rekorunu kırmıştır. Sayısız tank, ve uçak onun adını taşımaktadır.

Birleşik Devletler donanma hava istasyonunda, Betty'yi "Tokyo Hürriyet Kızı,, olarak seçmişlerdir. Bunun mânası, bahriye okulu talebelerinin vazife ile Tokyoya gönderildikleri zaman izinli saatlerini Betty ile geçirmeyi istemeleridir. Diğer bir donanma hava istasyonundaki bahriyeli ahçı ve ekmekçiler, Betty'yi "Hayalî sevgili" olarak seçmişlerdir.

Uniformalı hayranlarının arzularını yerine getirmek için artist faaliyete geçmiştir. 20 the Century - Fox'un resim stüdyosunda, artist, her hafta bir öğleden sonra muntazaman çalışmaktadır. Uniformalılara sadece resmini göndermek kendisine az gözüktüğünden, uzun zaman uğraşarak bunların hepsini birer birer imzalamaktadır. Savaşmakta olan bu gençleri memnun etmek için, resimlerine eskeriya ufak notlar da ilâve etmektedir.

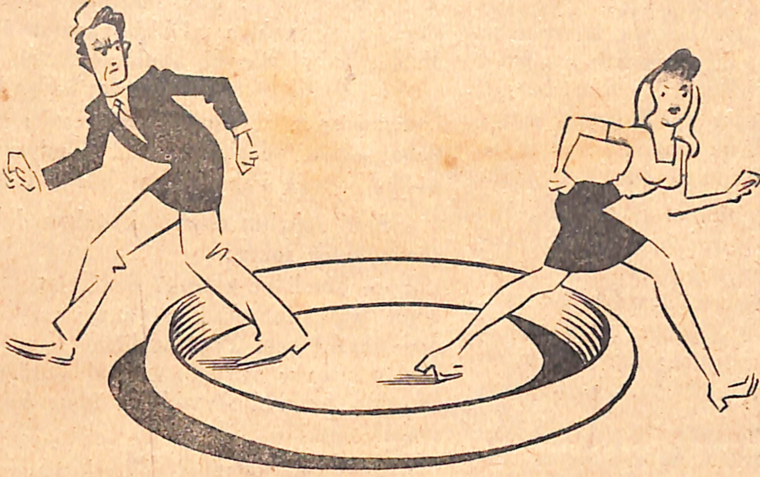
Betty Grable

Betty Grable Amerikalı askerler arasında..

Son zamanlarda Betty Grable bir tek askerî birlikle mektuplaşma bakımından ortaya yeni bir rekor koymuştur. Her ricaya mukabele etmek suretiyle Birleşik Devletlerin cenup kısmındaki bir tek kampına imzasını hâvi tam 54.000 fotoğraf göndermiştir.

Hususî Muhabir

NİŞAN YÜZÜĞÜ

AKBABA'nın Edebî kısa tefrikası No. 2

— Ne tuhaf adamsınız Cevdet bey.. Sizin için dostluk bir şeker vesikası, hürmet bir teneke yağ, aşk beş on liradan ibaret.. Cemalin cepleri çocuklarımızın kumbarası değil ki bir kaç kuruş atınca gitsin!..

Annem kıpkırmızı kesildi. Zira, her ay, iaşeci Kemal Beyin babama gönderdiği yağlarla şekerlerin yarısı doktorun evine gider. Tabibi hususîmizin çocuklarına gelince, kumbaralarını doldurtmadan annemle babalarını yalnız bırakmazlar!

30 Mayıs 1918

Babam, yeni damadından çok memnun. Kendisine iyi bir kumar arkadaşı buldu.

İşte içeriden sesler geliyor:

— Bop.. Yirmi lira.. Mon rest!..

Babam, annem, doktor, bu hayatı hoş görmiyen Cemal Müniri bana lâyık bulmadılar. Adnan, tam onların istediği gibi: Rakı içiyor, şarkı söylüyor, kumar oynuyor!

3 Haziran 1918

Dün kim geldi, biliyor musunuz?.. Esmer rengi, bodur ve tıknaz vücudü, siyah bonjuriyle, bostan patlıcanının damatlığı gibi, Doktor Melûl!..

Doktor Melâl, en iyi dostumdur. Senelerdenberi beni için için seven bu adamla çok arkadaşız. Her derdimi ve her saadetimi ona söylerim. Zira, benim kederimi o kadar benimser ki, onunla konuşurken adetâ ruhumun hafiflediğini duyarım. Ve benim neş'emle o kadar mestolur ki, sevincim artar...

Sonra, asıl iyiliği, Doktor Melûl, Cemal Müniri de sever.. Hem de beni sevdiği halde.. Çünkü bilir ki ben onu seviyorum!

Dün, akşama kadar onunla oturup konuştuk. Kütahyanın uçsuz bucaksız çamlıcasında nasıl dağçilekleri topladığımızı, nasıl atlara bindiğimizi, nasıl köylülerin Cemali mutasarrıf zannettiklerini tekrarladık. Zaman zaman gözleri yaşlarla doluyor, sesi, gizli bir hıçkırıkla, sanki göğsünün içinde yaralı bir kuş can veriyormuş gibi titriyordu.

Gece kalması için zorlamadım. Daha, annesini bile görmemiş.. Yarın akşam gelecek..

4 Haziran 1918

Gecenin on ikisi.. İçeride içki ve poker devam ediyor. Doktor Melûl gelmedi. Acaba niçin?.. Onun sözünde durmadığını hiç bilmiyorum.

Kapı vuruluyor...

— Anne.. Sen misin?

— Hayır, benim!..

. . . .

Maşallah.. Adnan Beyefendi, şu parmaklarımı elime değdirmekten, gözlerini kaldırıp yüzüme bakmaktan utanan mahçup nişanlım.. Sarhoş, lâübali bir sesle karşıma dikildi:

— Süheylâ.. Bana yüz lira ver.. Bütün paramı kaybettim!..

Bir anda zavallı fakir Cemal Müniri hatırladım... Bana parasız olduğunu hissettirmemek için saatini satan Cemal Müniri..

Kendisine, yüz liram olmadığını, babamdan, annemden, yahut Doktor Cevdet Beyden istemesini söyledim..

Sendeliyerek çıktı...

5 Haziran 1918

Doktor Melûl geldi. Hem de sabahleyin erkenden:

— Gözlerimin içine bak, dedi, gözlerimin içine bak.. Kimi gördüm!..

— Cemali mi?..

— Cemali, ya!..

Karşı karşıya oturduk. Anlatmağa başladı:

— Dün, onun yüzünden gelemedim ya... Maamafih getirdiğim havadis kabahatimi affettirir.. Değil mi?..

Bırak şimdi merasimi, dedim.. Ne yaptınız, onu anlat!..

— Akşam üstü, Parmakkapıdan tramvaya biniyordum.. Tam basamağa ayağımı atarken telâşlı telâşlı birinin seslendiğini duydum:

— Doktor.. Doktor..

Bir de dönüp baktım ki, Cemal... Bütün felekzedelerin tesellisi olan derin bir mimiyetle boynuma sarıldı, yanaklarımı öptü.. Ağzı rakı kokuyordu, gözleri kıpkırmızıydı... Ne kadar değişmişti görsen.. Pantalon ütüsüz, bonjuru eskimiş, fesi buruşuk, traşı uzun, avuçları ateşli, perişan bir haldeydi. Gözlerini korkunç bir timsah gözü gibi gözlerimin içine dikerek sordu:

— Haberin var mı?..

— Var, dedim..

— Gel öyle ise, konuşalım...

Bir otomobil çağırdı. Bindik.

— Çek, Osmanbeye...

Yolda hiç konuşmadı.

Bahçenin en tenha köşesindeki masaya oturduk. Garsona rakı ısmarladı. Ilk kadehleri yuvarladık... Başladı anlatmıya:

— Doktor.. Sen o karmanyolacı aileyi seversin.. Söyliyeceğim şeyler belki gücüne gidecek.. Fakat, benim de ıstırabıma hürmet et.. Bu, hayatta bütün sevdiği, inandığı, mukaddes bildiği şeylerin, bir anda hayal, yalan, çirkef olduğunu gören adama acı..

Bir yudumda ikinci kadehi de boşalttı:

— Orospu.. İşte orospu buna derler.. Sokağında polis nöbet bekliyen kapısında renkli fener yanan, koynunda vesika taşıyan biçarelere değil.. Onlar bu işin esnafı. Hisle, kalble alâkaları yok.. Yanakları, bacakları, dudakları ile ekmek paralarını kazanan birer satıcı.. Fakat o, sesile, nefesiyle, avuçlarının ateşi, gözlerinin yaşı, göğsünün sarsıntılariyle senin olduğunu söyliyen o, bir orospudur.. Çünkü, o sesin titreyişi yalan, o sık nefesler sahte, o avuçlardaki hararet sun'î, o gözyaşları düzen, o göğsü saran hıçkırıklar rol icabı imiş.. Ah, o ne orospu imiş, o!..

Önündeki kadehi, su katmadan içiverdi:

— Onu ilk gördüğüm, ilk sevdiğim günü şimdi uzak bir çocukluk rüyası gibi hatırlıyorum.. O, çiçekli bir bahar dalı gibi terü tazeydi. Üzerine çiy düşmüş çağla bademini andıran yeşil gözleri nasıl nemli bir mahrumluk içinde bakıyordu, bilsen... Hele vücudü, bir incir yaprağı kadar körpeydi. sanki, dokunsan süt fışkıracak.. Ve bu bahar gözlü, bahar yüzlü, bahar sözlü kızın, sanmıştım ki kalbi de bir papatya gibi bembeyaz, bir dağ çiçeği gibi masumdur.. Ne gezer.. Meğer onun içi, bir kuyumcu vitrini, bir sarraf camekânı gibi elmas

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

ve paraya tutkunmuş!..

Önündeki kadehi tekrar boşalttı:

— Nasıl dizlerime kapanıp ağlamış, nasıl kollarımın arasında narin bir fidan gibi kıvrılıvermişti... Sen, demişti, her şey sen.. Ne para, ne süs, ne aile.. Yalnız, parmaklarım saçlarını tarasın, yalnız senin sesini duyayım, kâfi... İşte bu hissin kızı, bu aşkın kadını, beni bir Saray paşasının oğluna, bir kumarbaz züppenin yüzüklerine, küpelerine değişti. İnan doktorcuğum, bana inan! O, bir orospudur... Halis orospu!.. Bilmez misin, orospuların da böyle hevesleri vardır!.. Bazan paradan, puldan usanıp aşk ararlar, gözyaşı ararlar.. Fakat bu geçici bir sıtma, kısa bir buhrandır.. Pek az sonra kendilerine gelirler..

Durmadan içiyor, içtikçe coşuyordu.. Bir aralık boğazında bir hıçkırık düğümlendi. Dili peltekleşmişti.

— Cemal, dedim, artık içmesen.. Bak, rahatsız oluyorsun!.

Başını salladı:

— Hayır, içmeliyim.. Daha kendimi biliyorum!

Tekrar kadehini doldurup boşalttı:

— Fakat, mes'ut olabilecek mi?.. Ne gezer.. Biraz sonra anlıyacak ki, yakut kırmızıdır amma, onda bir dudağın ateşi yoktur. Nasıl ki, gaz da mayidir amma yangını söndürmez!..

İncesaz yeni bir şarkıya başlamıştı:

Gülerek kaçma elimden sarışın!

Bildin değil mi?.. Daha seni ilk gördüğü günlerde yazdığı bir güfte imiş.. Bunu duyar duymaz sustu. İçinde garip sesler titremeğe, boynunun damarları şişmeğe başladı. Hiddetle garsona emretti:

— Sustur şunları, sustur.. Başka şey çalsınlar!

Civar masalardan, onun bu haline hayretle bakanlar, gülenler, kızanlar, hattâ homurdananlar vardı.

— Cemal, dedim, artık kalkalım, sen yat.. Ben de eve gideyim...

Acı acı yüzüme baktı:

— Ben o gündenberi yatmıyorum, dedi, sade kalkıyorum.. İçim yanarak, avuçlarım yanarak, gözlerim yanarak, kalkıyorum.. İçiyorum, içiyorum, içiyorum. Sonra kendimden geçiyorum.. Artık beni kim yatırıyor nereye yatırıyor bilmiyorum!.

Durdu, yüzüme baktı:

— Eğer senin uykun geldiyse benim için rahatsız olma.. Git.. Ben daha içeceğim.. Elbet gene bir yatıran bulunur.. Yalnız, onu göreceksin, değil mi?.. Gözlerinin içine iyice bak, bu kanlı aynalarda neler gördünse ona söyle..

Onu yalnız bırakmağa gönlüm razı olmadı:

— Peki, dedim, içelim.. Bu gece seni ben yatıracağım!

Yüzünün mustarip karanlıkları içinde şimşek gibi bir tebessüm geçti:

— Öyleyse doldur kadehini!..

Kadehlerimizi doldurduk ve boşalttık!..

Hâsılı içti, söyledi. İçtim, dinledim.. Masalar birer birer boşalmağa, müşteriler dağılmağa başladı.. Saz sustu.. Ağaç diplerinde garsonlar uyuklamağa başlamıştı..

Artık kadehi kaldıracak hali kalmıyan Cemalin koluna girdim.. Hiç itiraz etmedi.. O, iki saat evvelki haşin, dik gencin yerinde şimdi ne uysal, ne munis, ne yumuşak bir insan vardı. Kapıdan çıkarken, yüzü, sarı bir lâmba ışığı altında aydınlandı: Ağlıyordu.. Kimsesiz bir çocuk gibi, haykırmadan, bağırmadan, hıçkırıklarını içine gömerek sessiz sessiz ağlıyordu.. Bir arabaya bindik, başını göğsüme koydu, yüzü gözyaşlariyle ıslanmış, sayıklar gibi senin ismini mırıldanıyor, anlaşılmaz şeyler söylüyordu..

Doktoru dinlerken, ne anlatılmaz bir lezzet içinde eriyordum. Avuçlarım karıncalanıyor, dizlerim titriyor, bütün vücudum eriyecek, akacak gibi, hazza, ıstıraba benziyen bir şarhoşlukla gevşiyordu.. Bir an oldu ki, ne söylediğini anlamamağa başladım..

Bir an oldu ki, eşya silindi. Denize düşmüş bir adam gibi, kulaklarım esrarengiz bir çağıltı, gözlerim yeşil bir ışık içinde kaldı...

***

Doktor Melûl, üç gecedir uyku girmiyen kızarmış gözleriyle dereceye baktı:

— Otuz dokuz buçuk!..

Süheylâ, başında buz kesesi, saçları, yanaklarının pençe pençe ateşinde erimiş bir altın seli gibi omuzlarına akmış uyuyordu...

Ona böyle birdenbire ne olmuştu?..

Doktorlar, bu hastalığa isim veremediler..

Üç gün evvel, Doktor Melûlün ağzından Cemal Münirin sözlerini dinlerken iğne batmış bir balon gibi yavaş yavaş sönmüş, oturduğu yerde renkli bir rüyaya dalıvermişti..

İlk önce, asabî bir baygınlık sanılan bu sakin uyku, biraz sonra hezeyanlarla infilâk eden bir yanardağı halini almıştı..

Bütün bir gece, sayıklamalar, isyanlar, itiraflar, hıçkırıklarla sarsılan Süheylânın başı ucunda, Ferit bey hayatında ilk defa karısına karşı sesini yükseltmiş, onu ve doktor Cevdeti odadan kovmuştu...

Ağır bir eczane havasile dolan bu odada, iki erkek gözgöze bakışarak bir müddet sustular.

Bu aralık, Süheylâ, tekrar Cemalin ismi geçen karışık cümleler mırıldanmıştı.

Ferit Bey, asabiyetle gözlüğünü bir kaç kere düzeltti:

— Kızı, kendi hevesimiz uğruna harcıyoruz!

Doktor Melûl, senelerdenberi tanıdığı bu yularlı kocayı hayretle süzdü..

Yük altında ezilmiş uyuz bir merkepten böyle dizginini koparıp şaha kalkan bir küheylân çıkacağını kim umardı ki?..

Gene bir dakikalık uzun bir sükûttan sonra söze başladı:

— Cemal Münirin bir kusuru vardı: Parasızlık... Yoksa, cidden zeki, malûmatlı, uyanık gençti... Onu, maiyetime almak, şimdilik bir nahiye müdürü yapmak istedimdi.. Kabul etseydi, bunlar olmazdı. Etmedi!.. Züğürtlükle gururun bu kadar birleştiğini onda gördüm.. Gafil çocuk: "İstikbal benim" deyip gidiyor.. Bilmiyor ki, istikbal ayağa kapanmasını bilenlerindir!.

Sivri sakalını okşıyarak dalgın dalgın düşündükten sonra:

— Şimdi ne olacak? dedi.. İşte, ötekinin berikinin telkikine, annesinin ısrarına ve Adnanın Paşazadeliğine kapılarak kızı çatır çatır ayırdık.. Amma, ayırdık ta ne oldu sanki?.. Ayırdık ta kime verdik sanki?..

Doktorun kulağına eğilerek fısıldadı:

— Bir müflise.. Bir dolandırıcıya...

— . . . .

— Şaştın, değil mi?. Ben de şaştım.. Bu zengin sandığımız, servetine, asaletine, Paşazadeliğine tamah ettiğimiz herif, meğer paraların dibine çoktan darıyı ekmiş serserinin biri imiş.. Söyleyim de şaş: Ayşenin bir zümrüt yüzüğü vardır, bilirsin.. Oldukça kıymetlidir, beş bin lira kadar ediyor.. Geçenlerde taş çerçevesinden çıkmıştı.. Bizim damat bey "Benim tanıdığım bir kuyumcu vardır, temiz iş yapar, götürüp taktırayım,, der.. Bizim hanım da verir.. E, ben de olsam verirdim.. Kimin aklına ne gelir ki?.. Derken efendim, yüzük gider.. Hem de işittiğime göre Adnan beyefendiyle beraber epeyce uzaklara gider.. Şöyle Viyanaya doğru..

***

Üç ay sonra Viyanadan avdet eden Adnan, Tokatliyanın arka salonunda kayın pederi ile pazarlığa girişmişti. Damat bey, Süheylâyı boşamak için on bin lira tazminat istiyordu:

— Sizin kızınız zaten kocadan boşanmıştı.. Benden ayrılmakla bir şey kaybetmiyecek.. Fakat ben hiç evlenmemiştim.. Şimdi adım karı boşamışa çıkacak.. Bu, benim istikbaldeki kısmetim için bir tehlike, bir zarardır..

Ferit bey, bütün bu iddialara sükûnetle mukabele ediyor:

— Size, nihayet beş yüz lira veririm.. O da, kızımı boşamakla mutazarrır olacağınız için değil, şu hâli muzayakanızda işinize yarar diye.. Nasıl olsa beş bin de yüzükten aldınız, etti beş bin beş yüz.. Her halde rezalete mahal vermemek lehinizedir..

Adnan, bu son cümledeki tehdidin mânasını anlamıştı. Derhal, on bin liradan beş yüz liraya inenerek boş kâğıdını yazdı, imzaladı..

Kayınpeder ve damat selâmlaşmadan ayrıldılar.

Adnan, daha fazla koparamadığı için müteessir, fakat beş yüz lira olsun alabildiğinden de memnundu.

— Arkası var —

Üç Dâhinin Bir Şaheseri

Dost Görünen Düşman

Yazanlar:

HERODOT — BEYDEBA — CELÂLETTİNİ RUMÎ

Arapçadan, Farsçadan, İngilizceden Türkçeye çeviren:

ÖMER RIZA DOĞRUL

AKBABA YAYINI — Fiatı 75 kuruş

BU GÜN ÇIKTI

7000 SENE EVVEL

Meşur âlimlerden Dr. Huber, biranın tarihi hakkında yazdığı bir eserde, milâttan 5-6000 sene kadar evvel başlıyan Keldanî medeniyetinde biranın büyük bir yeri olduğunu söylemektedir. Bazan yalnız arpadan, bazan da arpa ve baharattan imal edilen biranın kadınlar ve işçiler tarafından çok içildiğini yine bu âlim anlatmaktadır. Yapılan bir hafriyatta bulunan on mezarın, bira imalâtını gösteren kabartmalarla tezyin edildiği ve kabartmalar yanyana getirilince imalâtın bariz bir surette görüldüğü de aynı âlim tarafından nakledilmektedir.

BU GÜN İÇİLEN BİRANIN 7000 ŞENELİK MAZİSİ VARDIR

Bira besler, serinletir, neşe verir

Yavrunun kuvvetli, sağlam olmasını, neşeli büyümesini istersen

FASFOTİN NECATİ

Yedir

Vitamini bol, kalorisi fazla bu kıymetli bebek gıdasını miniminilere mutlaka yediriniz. Taklitlerinden sakınınız. Necati ismine dikkat.

Bahçekapı: SALİH NECATİ

ADEMİ İKTİDAR

ve

BELGEVŞEKLİĞİNE KARŞI

HORMOBİN

Her Eczanede bulunur

P. K. 1255

Reçete ile satılır.

GÜLER YÜZLER!

— Bana, senin yüzün hiç gülmez diyenler, hele piyango çekilinceye kadar sabretsinler bakalım.. Talihim bir gülerse, yüzümün gülüp gülmediğini görürler!

Millî Piyango

yalnız millî kuvvetimizin değil, şahsî saadetimizin de kaynağıdır!

T. C.

ZİRAAT

BANKASI

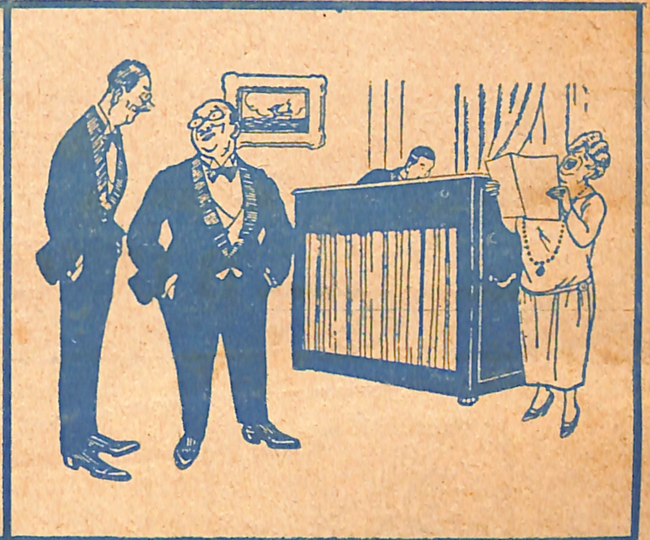
Sahibi: Yusuf Ziya ORTAÇ

Basıldığı yer: İstanbul Halk matbaası

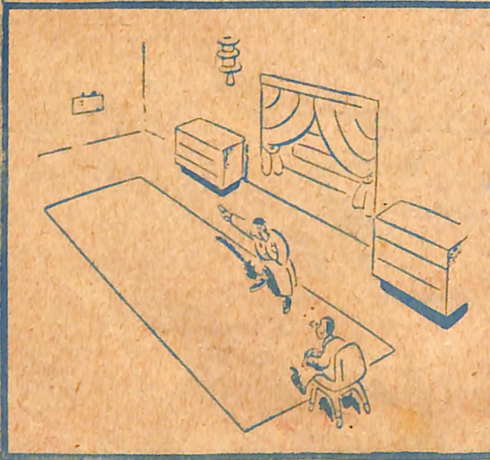
 DÜNYA KARİKATÜRLERİ

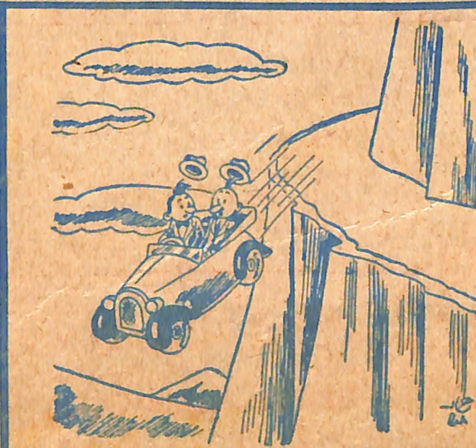
— Tebrik ederim.. Demek ikinci sınıfa geçtin ?..
— Yok be... Futbolde ikinci takıma geçtim !

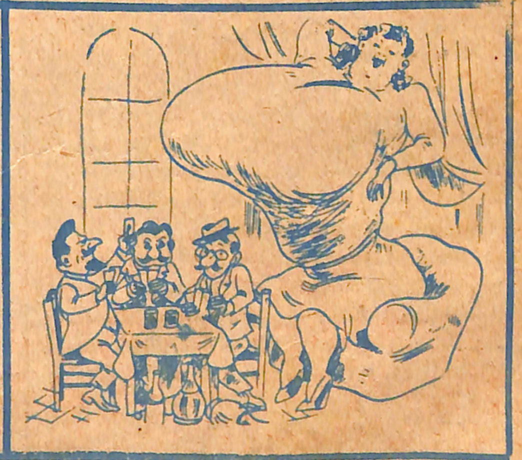
— Nasıl piyanonun sesi ?.. Yeni akord ettirdim.
— Keşke bayanı da akord ettirseydin !..

Göz hekimi — Şu levhada vizita on liradır yazılı olduğunu okuyamadınız ha ? Aman... Derhal tedaviye başlayalım !

— Yahu, şu ipliği parmağıma niçin bağladım diyordum.. Şimdi hatırladım : Otomobilin direksiyonu yok !

— Ah karıcığım, seninle evlendiğime ne iyi ettim: Aile hayatına kavuşalı ne içki var, ne kumar!..